

СТАНОВИЩЕ

от професор **ВАНЯ ИВАНОВА ЗИДАРОВА**, доктор на науките

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1. Филология

докторска програма Български език (История на българския книжовен език)

Автор: Зорница Любенова Иванова

Тема: *Развитие на административната лексика и терминология в новобългарския книжовен език (от Освобождението до Втората световна война)*

Научен ръководител: доц. д-р Владислав Миланов, СУ „Св. Климент Охридски“

Със Заповед № РД-38-168/08.04.2024 г. на Ректора на СУ, съм определена за член на научното жури по защитата на дисертационен труд с автор Зорница Иванова за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Дисертационният труд е преминал успешно проверка за оригиналност на текста. Представеният от З. Иванова комплект с материали съдържа необходимите за процедурата документи

Автобиографични данни за докторанта. Зорница Иванова е завършила висше образование в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ със степени бакалавър по специалност „Българска филология“ (2014-2018) и магистър по специалност „Лингвистика - езикова система и речеви практики“ (2018-2019). От 2020 г. е докторант по програма Български език (История на българския книжовен език). Професионалният ѝ опит е свързан с преподавателска работа като учител по български език и литература, а от 2022 г. е асистент по Български език (Фонетика и Диалектология) в Софийския университет. Участвала е като член на екипа по проектите „Българският правопис - спорове, концепции, хипотези“ и „Медиите, образованието и политиката - национални и европейски измерения на езиковата култура в публичната реч“.

Структура и обща характеристика на доктората. Дисертационният труд на Зорница Иванова обхваща 205 страници и включва увод, четири глави, заключение (изводи), научни приноси и библиография.

Предмет на дисертационния труд е административната лексика и терминология от Освобождението до Втората световна война. Събран и описан е впечатляващ по количество и разнообразие лексикален корпус. Основна цел на изследването е да се анализира и класифицира административната лексика в съответните лексико-семантични групи на базата на ексцерпирания езиков материал. Подчертано е влиянието на чужди езици върху формирането и развитието на административната лексика, което влияние е напълно обяснимо, като имаме предвид историческата обстановка, в която се изгражда административният стил в България.

Задачите, които си поставя докторантката в своя труд (с.6), са много и изискват сериозна събирателска и изследователска работа. Смятам, че З. Иванова се е справила с това предизвикателство. В отделните глави от дисертационния труд са разгледани последователно теоретичната база на изследването (първа глава), социално-културната и историческата обстановка през разглеждания период (втора глава), направена е класификация на административната лексика въз основа на жанровото и тематичното разнообразие на текстовете. Проследяването на административната лексика е съчетано с историческата обстановка, в която се формира административният стил, отбелязано е и влиянието на чуждите езици, както и формирането на новите административни структури след Освобождението. В трета и четвърта глава се съдържат основните авторски приноси на докторантката, като се класифицира административната лексика и се разглежда формирането на административния стил. Класификацията на административната лексика е направена на базата на разнообразни в жанрово и тематично отношение текстове и е разпределена в три времеви периода (1878 – 1900 г.; 1900 – 1920 г.; 1920 – 1940 г.). Обхванат е като цяло голям период от време, което позволява да се направи обширен анализ на избрания научен обект, а предоставените думи и фрази обхващат широк спектър от юридически, административни, политически, икономически и военни термини. Авторката показва отлично познаване на лексикалната специфика на административната лексика, като лексикалният анализ основателно е обвързан с историческата обстановка, базиран е на разнородни административни документи и на законодателните практики през изследвания период. Илюстративният материал е напълно достатъчен, за да приемем наблюденията и заключенията на докторантката за убедителни. Постигнати са формулираните цели на изследването: събиране и описание на разнообразието от

административна лексика през изследвания период, както и установяването на пътищата и моделите на нейното навлизане и утвърждаване в правния и административния дискурс.

Библиография. Литературата, посочена в библиографията, не е много богата, но включва повечето основни изследвания по темата. Прави впечатление, че в библиографията фигурират само монографични изследвания. Предполагам, че докторантката е разполагала и с други изследвания, например статии по интерпретираните въпроси, които също би трябвало да фигурират в библиографията. Приложението, в което е заявено, че ще бъдат представени анализирани законопроекти, не фигурира в дисертационния труд и в автореферата. Представени са пет научни публикации по темата.

Научни приноси. За първи път е анализирана подробно в диахронен аспект спецификата на административната лексика и терминология. Докторантката е направила задълбочен и подробен лингвистичен анализ на тази лексика, базирайки се на основни закони и административни жанрове. Класификацията на лексико-тематичните групи следва единен модел и проследява спецификата на лексикалните употреби. За първи път са обобщени и подробно анализирани различните подгрупи на административната лексика и терминология: делова лексика и терминология; лексика на протокола и международните отношения.

Заклучение. Дисертационният труд съдържа достатъчно научни резултати, които представляват оригинален принос в езикознанието. Докторантката притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения, които позволяват да прави самостоятелно и успешно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за проведеното от Зорница Иванова изследване и предлагам на научното жури да присъди на докторантката образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Български език (История на българския книжовен език).

15.05.2024 г.

Изготвил становището:.....

(Проф. д.ф.н. Ваня Зидарова)

